

Kerrokantasi ja asukastilaisuuudet: palautteiden analysointi

- Kerrokantasi-kysely, 16.-28.11., yhteensä 614 kommenttia
- Alueellisia asukastilaisuuksia, 20.-28.11., 29 kpl

Helsinki

Palautteissa toistuneet teemat

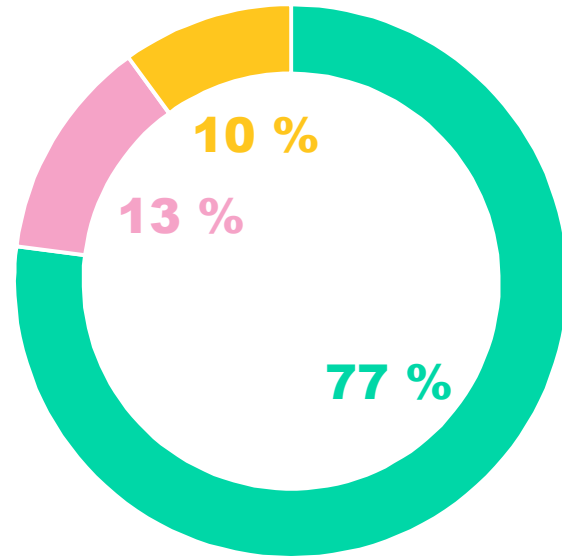
- Monipuolinen kielitarjonta 1. luokalta alkaen ja jatkumo
- Lähikoulun tärkeys ja koulutuksellinen tasa-arvo
- Opettajan pätevyys: A1-kieltä opettaa luokanopettaja tai kieltenopettaja?
- Kaikkien oppijoiden huomioiminen (monikieliset, maahanmuuttajat, erityisopetus)
- Kielen opetuksen integrointi muihin oppiaineisiin
- Nykyisten 1. luokkalaisten kieltenopiskelu

Kerrokantasi-kyselyn kysymykset

1. Mitä ajatuksia uudistus herättää? (kommentteja 172 kpl)
2. Mitä opetuksen järjestämisen suunnittelussa tulisi huomioida? (kommentteja 127 kpl)
3. Miten koulupäivän pidentyminen vaikuttaa lapsen päivään? (kommentteja 95 kpl)
4. Mitä kielitarjonnan alueellisessa ja koulukohtaisessa suunnittelussa tulisi ottaa huomioon? (kommentteja 149 kpl)
5. Muita kysymyksiä tai kommentteja? (kommentteja 71 kpl)

1. Mitä ajatuksia uudistus herättää?

Suhtautuminen

■ Positiivinen ■ Negatiivinen ■ Neutraali

"Erittäin tarpeellinen uudistus. [...] Se, että tämä mahdollisuus tuodaan kaikkiin kouluihin, vahvistaa lähikoulujen asemaa. Ainakin meidän lastemme kohdalla yksi tärkeä syy hakeutua painotettuun opetukseen toiselle alueelle oli se, ettei lähikoulumme tarjonnut varhennettua A-kieltä. Uudistuksen yhteydessä olisi syytä vahvistaa ns. harvinaisten kielten asemaa, jotta uudistuksesta saadaan kaikki hyöty irti."

Huolet (myönteisesti suhtautuneet)

- Vuonna 2010 syntyneistä väliinpuotoajaikäluokka
- Kielivalikoima: suurin osa toivoi muuta kuin englantia, toisaalta moni toivoi vain englantia
- Lähikouluperiaatteen heikkeneminen

Huolet (kielteisesti suhtautuneet)

- Monikielisten lasten huomioiminen
- Erityistä tukea tarvitsevien lasten huomioiminen
- Koulutuksellinen tasa-arvo, alueiden eriytyminen, lähikouluperiaatteen heikkeneminen
- Osaavien opettajien löytyminen
- Uudistuksen kireä aikataulu
- Uudistuksen pitkäjänteisyys ts. löytyykö rahaa budjetista tulevinakin vuosina
- Oppimateriaalit

"Erittäin huono uudistus tällä aikataululla. Lisää tunteja matematiikkaan ja muihin 1.luokan aineisiin. Niitä tarvitaan jotta saadaan kaikille hyvä, rauhallinen ja tasainen koulupolku. [...]"

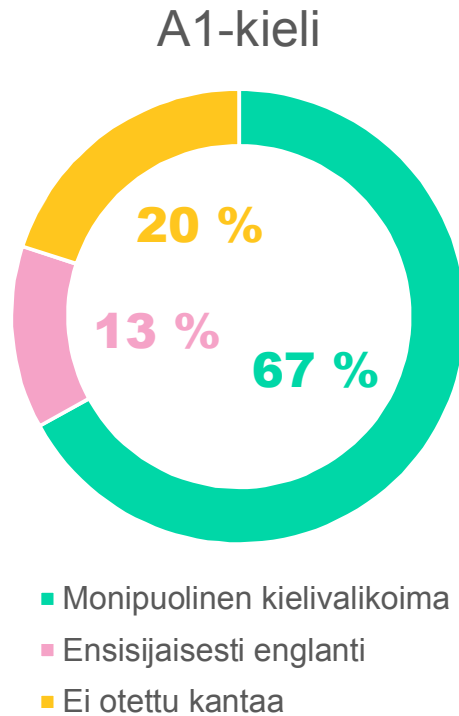
"Miten kaupunki aikoo markkinoida muut kielet kuin englannin? Kun ei yhtään tiedä, millainen koululainen lapsi on, uskaltaako kukaan ottaa ranskaa tai saksaa? Miten kaupunki aikoo ylläpitää lähikouluperiaatetta? Mistä löydetään kieliin opettajia? Vai halutaanko, että luokanopettajat opettavat rally englishiä? Kuinka paljon kieliä saa vaihdella ja lopettaa ala-asteen aikana?"

"Minusta on todella tärkeää, että myös 2010 syntyneet ovat tasavertaisessa asemassa. He voisivat osallistua kielten opetukseen tokaluokalla [...]"

"Parasta olisi, jos ekaluokkalainen saisi rauhassa keskittyä koulun aloittamiseen. Tokalla voisi alkaa ensimmäinen pakollinen vieras kieli, neljännellä vapaaehtoinen kieli ja kuudennella sitten ruotsi[...] erityislapsilla ja niillä, joilla edes suomen taito ei ole vahva, voisi tässä mallissa olla mahdollisuus aloittaa ensimmäinen vieras kieli vasta neljännellä. [...]"

"Yleisesti ottaen erinomainen uudistus! Käytännön toteutuksessa tarvitaan malttia, että kaupunki ei heitä lähikouluperiaatetta nyt tämän uudistuksen mukana roskeen ja aiheuta koulujen eriytymistä ja koulushoppailun lisääntymistä. [...]"

2. Mitä kielitarjonnan alueellisessa ja koulukohtaisessa suunnittelussa tulisi ottaa huomioon?

[...] Oman koulun kielitarjonta on suppea. Miksei oppilas (3. lk) voi mennä toiseen lähellä olevaan kouluun opiskelemaan kieltä, jota ei omalla koululla ole tarjota? Kielen tunnit voivat olla päivän päätteeksi, [...], ja kyllä oppilaat osaavat liikkua lähikoululta toiselle. Näin myös varmistuu riittävän suuri ryhmäkoko, jotta kielen opetus saadaan käyntiin. Tämä malli on käytössä monissa muissa kaupungeissa.

Kielitarjonta pidettävä peruskoulussa monipuolisena

- Suurin osa kokee, että tämä taataan laajalla valikoimalla A1-kieliä.
- Toisten mielestä englanti kaikkien A1-kielenä mahdollistaisi monipuolisemman valikoiman A2-kieliä.
- Huoli harvinaisempien kielten toteutumisesta, jos minimiryhmäkoko on niin korkea.

Lähikouluperiaate ja koulutuksellinen tasa-arvo tärkeitä

- Koulushoppailu, lähiympäristön lasten hajaantuminen eri kouluihin ja kielivalinnan takia pidentyvät koulumatkat huolettavat.
- Moni toivoo jonkinlaista alueellista suunnittelua kielitarjontaan.
- Toivottavaa, että muutokset koskevat myös ruotsinkielisiä kouluja, jotta yhdenvertaisuus toteutuu Helsingissä.

Eheä koulupolku – eheä kielipolku

- Kielitarjontaa tarkasteltava varhaiskasvatuksesta/esiopetuksesta aina yläkouluun asti, jotta lapsille ei tule turhia vaihtoksia.
- Moni toivoo, että pienillä varhennettu kieli oli valinnainen tai kerhomuotoinen ja sitovampi valinta tulisi myöhemmin
- Miten toimitaan kesken alakoulun Helsinkiin muuttavien tai koulua vaihtavien lasten kohdalla?
- Kielikylvyssä olevien lasten ja monikielisten lasten kielipolut erityiseen tarkasteluun.

Monipuolinen kielitarjonta voi tuoda haasteita, jos lapsi muuttaa tai vaihtaa paikkakuntaa. Kielissä on yleensä ryhmissä minimikoot. Kielen jatkaminen tai lopettaminen yläluokilla voi olla hankalaa, kun lapsi vaihtaa koulua.

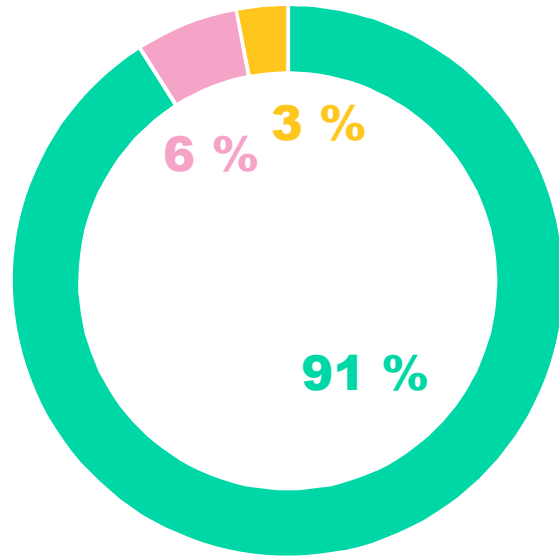
Turvallinen koulunaloitus pirstaloituu, kun pihapiirin lapset katoavat eri kouluihin kielivalintojen perässä.

Monipuolista valinnanvaraa, tietenkin sen mukaan minkä eri kielten päteviä kieltenopettajia on käytössä. [...]

Se, että ensimmäiseksi kieleksi tulisi kaikille englanti vapauttaisi koulut tarjoamaan kolmoselta vaihtoehdoiksi laajemman paketin muita kieliä. Eli se tulisi välillisesti vaikuttamaan kielivalikoimaa laajentavasti alakouluissa, koska tällöin 79% oppilaista (jotka nyt valitsivat kolmosella englannin) tulisivat valitsemaan jonkin muun kielen. [...] Samalla vältettäisiin koulujen eriarvoistuminen joka olisi uhkana jos eri kouluissa aloitettaisiin ekalta eri kieliä.

3. Miten koulupäivän pidentyminen vaikuttaa lapsen päivään?

Pidempi koulupäivä

■ Ei haittaa ■ Haittaa ■ Ei selvää kantaa

"Koulupäivän pidentyminen on hyvä asia. Nykyisin ekaluokkalaisen koulupäivän pituus on lyhyt verrattuna vanhempien täysiaikaisten työssäkäyvien päiviin. Vähentäisi iltapäiväkerhojen tuntitarvetta vähän. Koulupäivän piteneminen oppimisen jaksamisessa tulisi huomioidakin juuri kielen opetuksen mielekkyys ja leikkisyys. [...] Leikki on lapsen työ ja mikä parasta kun siinä samalla oppisi kieltä."

Pidempi koulupäivä ei ole ongelma (myönteisesti suhtautuneet)

- Lähes kaikkien mielestä lasten koulupäivät ovat nykyisellään liian lyhyitä eikä muutos olisi kovin suuri, sillä se lyhentäisi vain iltapäiväkerhojen tuntitarvetta.
- Opetukselta odotetaan leikkisyyttä ja toiminnallisuutta, jotta päivät eivät käy liian raskaiksi.
- Kaikki eivät kuitenkaan pidä A1-kieltä järkevänä syynä pidentää koulupäivää vaan toivovat koulupäivien pidentyvän mieluummin valinnaisten kieli- tai muiden kerhojen, taideaineiden opetuksen lisäämisen tai vastaavan toiminnan takia.

Koulupäivää ei saa pidentää (kielteisesti suhtautuneet)

- Lapset eivät jaksakaan keskittyä tavoitteelliseen opiskeluun yli neljää tuntia päivässä.
- Pidempi koulupäivä vaatisi koulupäivän rakenteen muuttamista radikaalisti, jotta riittävä lepo ja leikkiaika toteutuisi.
- Huoli monikielisten oppilaiden jaksamisesta, kun kotikielen opetus on usein myöhään iltapäivällä.
- Huoli ei kohdistu alkuopetukseen vaan 6. luokkaan, jolloin opiskeltavia kieliä on kolme.

"Ekaluokkaisten koulupäivät ovat muutenkin niin lyhyitä, että on hyvä, että päivään tulee lisää tavoitteellista opetusta. Lapsethan ovat joka tapauksessa pääosin ip-kerhossa loppupäivän, joten parempi että on oikeaa opetusta."

"Koulupäivän pituus (iltapäivätoiminta) ei mielestäni muutu. Päivärytmin toiminnot lähinnä muuttuvat. Nyt toivoisin että "normaalin koulupäivän" jälkeen olisi mahdollista harrastaa ensin vapaavalintaisesti joko taideaineita tai liikuntaa ennen toisen vieraan kielen opetusta tai toisen vieraan kielen opetus aloitettaisiin joko liikunta-, taide- tai kasityöharrasteen yhteydessä."

"Totta kai koulupäivien pitää olla suhteessa aikuisten työpäiviin lyhyempiä! Leikki on lasten työtä vielä 7-vuotiaanakin. Neljän tunnin koulupäivät ovat jo nyt raskaita pienille koululaisille. Ip-kerhot, ulkoilu ja leikki. Sitä lapset tarvitsevat koulupäivän jälkeen. [...] Voi niitä reppanoita, joilla jo nyt on työlästä oppia lukemaan, oppia matematiikka, oppia yhteistyötaitoja ja ryhmässä toimimista, oppia toisten huomioon ottamista ja vuoron odottamista, oppia istumaan, keskittymään ja kuuntelemaan, oppia sietämään melua, kiirettä ja epä mukavuutta. Uusi kieli vielä päälle ja kaksi tuntia lisää kouluaikaa. Huh!"

4. Mitä opetuksen järjestämisen suunnittelussa tulisi huomioida?

Pätevä opettaja

Noin 61 % vastauksista nostetaan esiin ammattitaitoisen opettajan merkitys. Suuri osa kokee vain aineenopettajan olevan pätevä opettamaan kieltä. Toisaalta moni on huolissaan antaako aineenopettajan pätevyys edellytyksiä opettaa alkuopetuksen osin luku- ja kirjoitustaidottomia oppilaita.

Nykyisten 1.-luokkalaisten huomioiminen

Noin 41 % vastauksista koetaan syrjivänä, jos nykyiset 1.-luokkalaiset eivät saa aloittaa A1-kieltä 2. luokalla.

Kielitarjonnan tarkoituksenmukaisuus

Noin 28 % vastauksista otetaan kantaa kielitarjontaan. Heistä yli puolet toivovat, että monipuolinen kielitarjonta tehdään mahdolliseksi esim. ryhmäkokorajaa pienentämällä ja kiertävien kielen opettajien avulla. Alle viides osa on ensisijaisesti englannin kannalla. Viides osa toivoo, että lasten kielitaitotaso huomioidaan, ja näin esim. esikoulussa alkanut kielen oppiminen voisi jatkua tarkoituksenmukaisella tavalla. Muutamat muistuttavat kielikylypyoppilaiden ja kaksikielisessä opetuksessa olevien oppilaiden huomioimisesta.

Tavoitteena innostunut kielen käyttäjä

Noin 26 % vastauksista otetaan kantaa opetuksen tavoitteisiin ja opetusmenetelmiin. Suurin osa korostaa leikkilistä, toiminnallista ja innostavaa otetta opetuksessa. Muutamat toivovat vahvaa kytköstä muihin opetettaviin aineisiin kuten matematiikkaan ja taideaineisiin sekä arkipäiväisiin tilanteisiin, jotta opetus tukee laaja-alaisesti oppilaan taitojen kehittymistä ja valmiutta käyttää kieltä.

Opetusta lähellä

Noin 24 % vastauksista nousee esille opetuksen toteuttaminen lähikoulussa. Lähikouluperiaatteen toteutuminen on tärkeää ehkä koulutuksellisen tasa-arvo näkökulmasta, mutta suurin osa on ennen kaikkea huolissaan oman lapsensa koulumatkasta. Osa toivoo myös, että kielen opetus toteutuu siinä rakennuksessa, jossa lapsen muukin opetus.

Monenlaisten oppijoiden huomioiminen

Noin 9 % vastauksista nousee esille toive opetuksen räätälöimisestä niin, että myös erityistä tukea tarvitsevat ja muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvat oppilaiden etu toteutuu uudistuksessa.

Lisäksi

Hyvät materiaalit, muualta Helsinkiin kesken alakoulun muuttavien huomioiminen, kielen oppiminen pienryhmissä, mahdollisuus tehdä muutoksia kielivalintoihin myöhemmin (esim. lopettaa kielen opiskelu), luokanopettajan ja aineenopettajan tiivis yhteistyö, vanhemmille ja lapsille esikoulussa tietoa kielistä, 1.-luokalle vain 1 vvt kieltä, lasten jakaminen opetusryhmiin kielivalintojen perusteella on segregoivaa, soveltuvuuskokeet pois.

5. Muita kysymyksiä ja kommentteja?

Toistuneet teemat

- Nykyisten 1.-luokkalaisten huomioiminen
- Lähikouluperiaate
- Luokkakoot
- Erityisopetus
- Opetuksen resurssi ja opettajien osaaminen
- Toteutuksen aikataulu
- Kielen opetuksen integrointi muihin oppiaineisiin
- Koulushoppailu
- Kaksikielinen opetus
- Monikielinen kielitarjonta
- Tiedottaminen
- Kielipolun kokonaisuus
- Kielisuihkutus

Kysymyksiä ja kommentteja

”Miten vanhemmille ehditään tiedottaa asiasta? Jos tieto tulee liian pintapuolisesti eikä valintaan jää aikaa, monet valitsevat helpoimmalta tuntuvan ratkaisun: englannin kielen.”

”Mistä kouluihin saadaan koulutettuja kielenopettajia eri kieliin?”

”Voiko kielen opiskelua yhdistää muiden aineiden kanssa esim musiikki tai taide?”

”Miten toteutetaan tänä syksynä aloittaneiden lasten kielten opetus? Toivottavasti heillä alkaa myös kielen opiskelu ensi syksynä, eikä vasta 3.luokalla.”

”Miten käy lähikouluperiaatteen?”

”Jos koulussa olisi valittavana englanti ja espanja, ja valitsisi espanjan mutta siitä ryhmäkoko ei täytyisikään ja siksi kieli ei alkaisi, olisiko kuitenkin kakkosvaihtoehtona mahdollista valita englanti omassa koulussa? Vai määrittäisikö kielivalinta sen, että pitäisikin reissata opiskelemaan jonnekin muualle?”

”Miten huomioidaan ne äidinkielenään suomea puhuvat lapset, jotka opiskelevat vierasta kieltä kielikylpynä jo esikoulussa?”

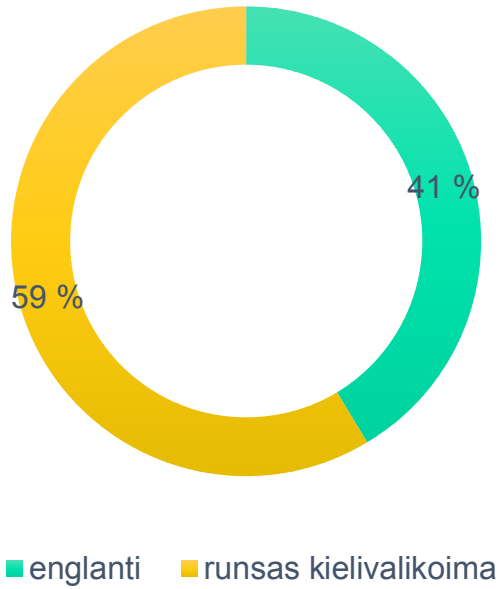
”Jos eri kouluihin tulee eri A1 aloituskieliä ykköseltä, tämä mahdollistaa entistä paremmin koulushoppailun. Eikö tästä juuri ole pyritty eroon?”

Asukastilaisuudet

- Ajanjaksolla 20.-28.11.2017
- Yhteensä 29 kpl

Asukastilaisuuksien koonti

A1-kielitoiveet

Asukastilaisuuksissa runsas kielivalikoima tai englannin kieli olivat yleisimmät toiveet. Kielivalikoimissa yksittäisinä kielinä toivottiin erityisesti espanjaa, ranskaa, ruotsia, venäjää ja saksaa

Toiveet

- Harvinaisten kielten tarjonta turvattava koulupolun aikana
- Lähikoulu tärkeä
- Monipuolinen kielitarjonta ja jatkumo
- A2-kielen alkaminen aikaisemmin (3. lk)
- Erittäin kannatettavaa olisi vieraan kielen integrointi muihin aineisiin ja koulun muuhun toimintaan ja vuorovaikutustilanteisiin.
- Kielirikasteinen opetus esiopetuksessa antaa hyvän pohjan valintaan. Esim. näytetunteja mahdollisista opiskeltavista kielistä
- 2 tuntia opetusta lisää ekaluokkalaisille hyvä, parempi kuin iltapäiväkerho
- Kielenopetus olisi hyvä aloittaa jo päiväkodissa; jokaisessa kaupungin päiväkodissa yhtenevästi
- Kieltenopetuksen tulisi toteutua tasa-arvoisesti koko kaupungin tasolla

Huolet

- Opettajien kielitaidon varmistamisesta huolehdittava
- Opettajien osaaminen ja täydennyskoulutus taattava
- Opettajalla tulee olla vahva osaaminen kielen rakenteesta ja ääntämisestä
- Opetusjärjestelyillä pitää varmistaa opettamisen taso.
- Jos valittavana useita kieliä, pakotetaanko huoltaja kouluun, jossa kyseisen kielen opetusryhmä voidaan perustaa
- Erytysopetukseen toivottiin lisää resurssia, kun A1-kieli alkaa 1.luokalta lähtien.
- Kielten lisäopetus ei saa olla muusta pois
- Haastavaa valita kieltä eskarilaiselle kun vasta mietitään koulutulokkaan kouluvalmiuksia
- Voitaisiinko nykyiset ekaluokkalaiset varhentaan aloittamaan kielen opiskelu toiselta luokalta? Muutoin jäävät väliinputoajiksi.
- Lisääkö koulushoppailua?
- Mistä rahat kieltenopetukseen ovat löytyneet, kun monesta asiasta on kuitenkin tingitty?
- Miten maahanmuuttajataustaiset pärjäävät, kun heillä oman kielen lisäksi jo suomi toisena kielenä?

Asukastilaisuuksien kommentteja

”Lähikouluperiaatteen pitäisi olla vahvempi kuin A1-kielivalinnan.”

”Keskustelussa nähtiin erittäin tärkeänä tasa-arvoinen mahdollisuus kaikille oppilaille aloittaa kielen opiskelu samalla vieraalla kielellä: kaikille oppilaille A1-kielenä englanti 1.luokalta ja A2-kieli mahdollista valita laajemmasta”

”Vieraskielen opetus järjestettävä toiminnallisesti, leikinomaisesti, kuunnellen ja hyvässä vuorovaikutuksessa.”

”Kouluun ilmoittautumisen yhteydessä kysyttäisiin A2-kielitoive, jotta A2-kielivalintaa ehtisi prosessoida pidemmän aikaa.”

”Olisiko mahdollista miettiä kiertäviä kielenopettajia eri koulujen välillä?”

”Tarjotaanko kieliä tarpeeksi monipuolisesti tulevaisuuden tarpeita varten? (esim. kiinan merkitys nykymaailmassa)”

”Voiko kielen opetuksen integroida muiden aineiden kanssa yhteen esim. Matematiikka englanniksi”

”Kieliryhmien muodostuminen ja eri toimipaikat: täytyykö vaihtaa toimipistettä kielten tunteja varten? Etenkin pienimmille oppilaille hankalaa!”

”Mikä on perustettavien ryhmien minimikoko?”